

NÚMERO EXTRAORDINARI

11 de setembre

Aquest any, el dia 11 de setembre, davant de l'estàtua de Rafel de Casanova, no tindrà aquella pompa i fastuositat dels quatre anys darrers. Com sempre, hi anirà el poble a renovar el seu jurament de fidelitat a Catalunya i, més que mai, el de lluitar per les seves llibertats. Hi mancarà, però, la presència de les autoritats, de tot un règim, que uneixin la seva veu a la del poble i junts segellin el pacte patriòtic. Dissortadament, Catalunya, a més de l'11 de setembre del 1714, té una altra data fatídica en el 6 d'octubre.

No pas fatídica per la desfeta: el dolor de la pèrdua és compensat per l'esperança en l'esdevenidor, el distreu i reconforta la lluita que immediatament recomença, i els catalans som poble que estimem potser més la brega que la victòria, el nostre honor està més en combatre que en vèncer. Es fatídica per la traïció que ha exterioritzat i ens deshonra i immoralitza l'ambient patri.

Podríem esmentar els noms i característiques dels botiflers i caragirats de l'any 1714, i els veuríem repetits en els homes que sense intervenció del poble i contra la seva voluntat regeixen ara el seu govern. Rebaixats de segur, perquè els espectres no són més que hombra i fum de la persona real, però en passar llista dels que ahir traïen a Catalunya, contestarien al llister homes actuals, que, com aquells, bandejats de tota influència popular, s'han posat al servei del conquistador per a satisfer mals instints els uns, ridícula vanitat els altres. Entre els noms dels mals catalans s'hi posen els homes de la Lliga als qui no excusa el desig de servir a Catalunya l'homenatge i servitut que ofereixen al dominador que la vexa i oprimeix.

Els pobles, però, veuen compensada l'existència de fills bords i perversos, amb l'acció i l'exemple de l'heroi. Tota la indignitat dels botiflers d'ahir és esborrada per la grandesa de Casanova i els defensors de Barcelona; la d'avui pels nostres Consellers condemnats i dels homes del poble als qui presons i presiris no han fet perdre la fe en Catalunya.

Però, a més, nosaltres, els homes d'avui, tenim el record d'un heroi recent, en Francesc Macià. Viu ben fresc en la nostra memòria, encara els seus gestos omplen l'espai de la nostra terra, la seva veu ressona i aixeca els esperits, l'esguard brillant ens il·lumina a tots. I més que els actes que es gravaren en els sentits, portem tots l'empremta de la seva doctrina.

Macià intentava trencar la tradició que des dels reis Catòlics havia influït sobre Catalunya i hi havia pervertit i anul·lat les iniciatives: el lligam espiritual amb l'Estat espanyol. Terra pobre en part, en la resta ingenerosos i inclements els homes, les regions que s'aparten de les terres catalanes (Catalunya, València i Balears) són propensos a l'estremitut i a la convulsió. El desesper els aplanava correntment, i quan el superen actuen d'una manera tan desentrenada i excessiva que malhaura l'eficàcia. Un lligam massa estret amb ells comportarà sempre compromisos i trencacolls que anul·laran tots els beneficis d'un bon règim. Aquest fou l'error dels homes de la Guerra de Successió, que determinà la caiguda de Barcelona: intervenir amb massa energia en un plei que no els afectava vivament.

Aquesta influència era la que Macià volia minvar fins a suprimir-la del tot. No era tasca fàcil, perquè són molts els catalans que encara la creuen necessària i un fals imperialisme esquerrista els fa propugnar per una missió redemptora. Macià, que era separatista en aquest respecte, creia més eficaç l'exemple que la intervenció activa i constant que entrebancava i distreia l'obra interior. No negava el màxim d'amor i d'ajud pels homes que més enllà de Catalunya malden per una lliberació, però volia que fos una conquesta vera, resultat del propi esforç. Mentrestant la nostra pàtria faria el seu camí, sense ensopir-se, i essent per als que sofreixen consell i guia, amb lleis de justícia, amb les institucions creades que la farien, com deia ell, «far que il·luminés el món».

Catalunya defensarà Catalunya, venia a dir Macià. Aquesta bandera ha d'ésser la nostra. Intensificar la nostra vida interior, que com més esplendorosa i més justiciera sigui, més alliberarà als pobles propers i als pobles llunyans. Macià era confederal perquè volia les mans lliures a dins de Catalunya, perquè ben garantit el nostre dret, no exposar-lo en intervencions incautes.

En retre avui homenatge a Rafael de Casanova i honorar així a tots els herois del 1714, vènrem la lliçó de dignitat que ens donaren, però escoltem també la lliçó de fidelitat catalana que ens repetí Macià.

Visca Catalunya lliure!!